

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра дошкільної і початкової освіти

Світлана КОНДРАТЮК

**ПРОГРАМА
ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальність **012 Дошкільна освіта**

освітньо-професійна програма **Дошкільна освіта**

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією ННІПП
«26» січня 2024 р.

Голова _____
Юлія БОНДАРЕНКО
док. пед. наук, професор

Розробник: Харькова Євдокія Дмитрівна, к. пед. н., доцент кафедри дошкільної і початкової освіти

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри дошкільної і початкової освіти

Протокол № 6 від «28» грудня 2023 р.

Завідувач кафедри

Наталія ПАВЛУЩЕНКО,

к. пед. н., доцент кафедри дошкільної і початкової освіти

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика пропедевтична педагогічної практики в ЗДО	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки	
1-й		1-й	
Семестр			
2-й		2-й	
Загальна кількість годин – 180		4 тижні	
		Вид контролю	
		залік	

1. Мета пропедевтичної педагогічна практики в закладах дошкільної освіти

Формування професійної самореалізації майбутніх фахівців закладів дошкільної освіти у процесі педагогічної практики – досить відповідальний етап становлення професіонала, який передбачає процес входження в професію та приводить до професійного та особистісного зростання студента, до готовності майбутнього вихователя до наукової і професійно-педагогічної діяльності. Стандарт вищої освіти України підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти – бакалавра – з галузі знань 01 «Освіта» спеціальності 012 «Дошкільна освіта» розроблений згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» передбачає формування теоретичних знань, практичних вмінь, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей зі спеціальності, визначених стандартом вищої освіти спрямоване на проходження педагогічної практики зі спеціальності.

Практика студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Навчальна пропедевтична практика в закладах дошкільної освіти» – це перший вид педагогічної практики, яку студенти проходять у різновікових групах закладу дошкільної освіти для ознайомлення зі специфікою професії вихователь.

Метою пропедевтичної педагогічної практики в закладах дошкільної освіти є ознайомити здобувачів вищої освіти зі специфікою обраної професії

«вихователь», розвиток у них професійних інтересів, сформувати первинні професійні уміння, навички для перспективного погляду на неї та роботи з дітьми раннього та старшого дошкільного віку

Завдання пропедевтичної педагогічної практики в закладах дошкільної освіти:

- ✓ ознайомлення з нормативно-правовою документацією дошкільної освіти; рекомендаціями про організацію роботи закладів дошкільної освіти в умовах карантину;
- ✓ основною нормативно-правовою документацією закладу дошкільної освіти де проходить студент практику та посадовою інструкцією вихователя;
- ✓ аналіз планів роботи закладу дошкільної освіти (річний, перспективний та календарний план);
- ✓ методичне та дидактичне забезпечення освітнього процесу в закладі; режим роботи;
- ✓ забезпечення закладу додаткових груп, кабінетів тощо;
- ✓ ознайомлення з основною документацією яку веде вихователь, забезпечення груп методичним та дидактичним забезпечення для роботи з дошкільниками;
- ✓ вивчення предметно-розвивального середовища групі для ефективного розвитку дітей;
- ✓ спостереження за організацією життєдіяльності дітей в групах;
- ✓ формування уміння організовувати дітей в освітній діяльності;
- ✓ виготовлення наочно-дидактичного матеріалу для роботи з дошкільниками;
- ✓ участь в успішній адаптації дошкільників та проведення режимних процесів;
- ✓ оформлення документів з практики.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта». першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у студентів необхідно сформувати програмні компетентності, а саме:

Класифікація компетентностей	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов			
Загальні компетентності				
КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати	Усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства	Здатність організовувати свою діяльність і діяльність колективу ЗДО з метою	Здатність пояснювати верховенство права, прав і свобод людини і громадянина в	Здатність захищати права та оцінювати виконання обов'язків членами

<p>цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні</p>	<p>та необхідність його сталого розвитку.</p>	<p>розвитку й побудови його освітньої діяльності на правових і демократичних засадах</p>	<p>Україні.</p>	<p>колективу.</p>
<p>КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя</p>	<p>Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти, знати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя</p>	<p>Здатність використовувати різні види та форми активності для особистого морального, культурного, професійного збагачення та ведення здорового способу життя</p>	<p>Здатність пояснювати історію та закономірності розвитку дошкільної освіти в загальній системі знань про природу і суспільство.</p>	<p>Ініціювати і брати на себе відповідальність за збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.</p>
<p>КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>	<p>Визначати та ідентифікувати явища і процеси із сфери розвитку, навчання й виховання дітей раннього</p>	<p>Застосовувати, узагальнювати і упорядковувати інформацію про явища і процеси із сфери розвитку,</p>	<p>Пояснювати (описувати, інтерпретувати) та презентувати інформацію про явища із сфери навчання й виховання дітей раннього</p>	<p>Самостійно обирати спосіб упорядкування та демонстрації інформації про явища зі сфери розвитку, навчання й виховання дітей</p>

	і дошкільного віку за педагогічними категоріями та поняттями; встановлювати між ними зв'язки та інтерпретувати їх	навчання й виховання дітей раннього і дошкільного віку за визначеними логічними підставами.	дошкільного віку за відповідними психологічними і педагогічними категоріями	раннього і дошкільного віку
КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.	Розуміння цілей спільної діяльності і способів їх досягнення у співпраці та взаємодії.	Володіння алгоритмом визначення й розподілу функцій і завдань у спільній роботі, коригування їх виконання за вимогами.	Здатність пояснювати свої дії суб'єктам освітньої діяльності, змінювати і підпорядковувати їх єдиним вимогам.	Здатність до толерантного ставлення до учасників освітнього процесу та результатів їх дій. Ініціювати та брати на себе відповідальність за прийняті рішення і дії.
КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Оволодіння концептуальними знаннями, набутими у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень. Розуміння суті і логіки теоретичних положень психолого-педагогічної науки як основи процесу навчання, виховання і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.	Володіння засобами, методами, методиками і технологіями навчання й виховання з метою формування гармонійно розвиненої особистості дитини раннього і дошкільного віку.	Пояснювати та аргументувати визначені перетворення у сфері розвитку, навчання й виховання дітей раннього і дошкільного віку та напрямів їх удосконалення.	Демонстрація особистої потреби у розширенні й оновленні інформації про зміст і способи здійснення розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку. Здатність орієнтуватися в широкому виборі сучасних методик і технологій, доцільно обирати оптимальні засоби педагогічного впливу, нести особисту відповідальність за їх ефективне застосування в

				освітньому процесі.
КЗ-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	Розуміння сутності і можливостей використання знань у розвитку, навчанні й вихованні дітей раннього і дошкільного віку.	Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у професійній діяльності, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів.	Використовувати обрані педагогічні технології навчання, виховання та розвитку дітей раннього і дошкільного віку, доводити їх найвищу ефективність. Здатність здійснювати взаємодію з учасниками освітнього процесу у сфері дошкільної освіти з використанням сучасних освітніх технологій.	Здатність до самостійного вибору і відповідального використання сучасних освітніх технологій у розвитку, навчанні та вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.	Знати сутність безпеки діяльності учасників освітнього процесу і способів її забезпечення в системі дошкільної освіти.	Здатність організувати діяльність учасників освітнього процесу в системі дошкільної освіти відповідно до чинних норм безпеки.	Здатність пояснювати і демонструвати учасникам освітнього процесу в системі дошкільної освіти основи безпечної діяльності та бережливого ставлення до здоров'я.	Здатність ініціювати безпеку діяльності у взаємодії учасників освітнього процесу в системі дошкільної освіти для збереження здоров'я.
Спеціальні (фахові) компетентності				
КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.	Знати організацію педагогічного процесу, що передбачає використання наукової інформації, засобів і організаційних форм навчання, які створюють необхідні	Вміти працювати з джерелами навчання та науковою інформацією, що дозволить конкретизувати етапи і засоби досягнення обґрунтованості змісту вищої освіти	Здатність до організації спільної діяльності з викладачем із застосуванням новітніх джерел навчання та наукової інформації.	Створювати необхідні умови для успішної роботи із студентів із новітніми джерелами навчання та наукової інформації.

	передумови для роботи з джерелами навчання			
КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).	Розуміння природи і суті базових якостей особистості, психологічних закономірностей їх формування і розвитку; педагогічних засобів впливу на їх розвиток; володіння поняттями для їх позначення.	Володіння різноманітними формами і методами формування й розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості; використання методик стимулювання їх розвитку і підтримки.	Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій, переконувати в їх доцільності і ефективності.	Поєднувати і демонструвати у власній діяльності різноманітні форми і методи формування й розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості та методики стимулювання їх розвитку і підтримки.
КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.	Розуміння природи і психолого-педагогічних закономірностей виховання в дітей раннього і дошкільного віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки; володіння відповідними поняттями для їх позначення.	Володіння методиками навчання, педагогічного супроводу і підтримки в дітей раннього і дошкільного віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки; здатність виявляти й оцінювати їх ефективність.	Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо виховання в дітей раннього і дошкільного віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки, переконувати в їх доцільності й ефективності.	Створювати ситуації і практикувати взаємодію та співпрацю дітей раннього і дошкільного віку на засадах суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.
КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів	Розуміння природи і психолого-педагогічних закономірностей національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку, інтересу й поваги до національних	Володіння методиками педагогічного супроводу та підтримки національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку; здатність виявляти й оцінювати їх	Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку, переконувати в їх	Створювати ситуації, що спонукають дітей раннього і дошкільного віку до вияву патріотизму і поваги до національних цінностей і державних символів України.

України, н	традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів; володіння відповідними поняттями.	ефективність.	доцільності й ефективності.	Організовувати різноманітні види роботи з дітьми раннього і дошкільного віку, що демонструють національні традиції, звичаї, свята, обряди.
КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.	Розуміння природи і психологічних закономірностей формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі та довкіллі; володіння відповідними поняттями для їх позначення.	Володіння методиками навчання, педагогічного супроводу та підтримки формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі та довкіллі; здатність виявляти й оцінювати їх ефективність	Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі та довкіллі; переконувати в їх доцільності й ефективності	Створювати і впроваджувати ситуації, що стимулюють дітей раннього і дошкільного віку до вправлення в безпечній поведінці й діяльності в побуті, природі та довкіллі.
КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.	Розуміння природи і психологічних закономірностей формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва, про досвід самостійної творчої діяльності і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо); володіння	Володіння методиками формування, педагогічного супроводу та підтримки розвитку в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо); здатність виявляти й оцінювати їх	Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності, переконувати в їх доцільності й ефективності.	Демонструвати дітям раннього і дошкільного віку різні види мистецтва і засоби художньої діяльності. Організовувати ситуації для прояву дітьми раннього і дошкільного віку творчої активності в різних видах художньої діяльності (образотворче, музичне, театральне тощо).

	відповідними поняттями для їх позначення.	ефективність.		
КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності	Розуміння природи і закономірностей фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку та його порушень; володіння відповідними поняттями для їх позначення.	Володіння методиками корекції, педагогічного супроводу та підтримки здоров'я дітей раннього і дошкільного віку засобами фізичних вправ і рухової активності; здатність виявляти й оцінювати їх ефективність	Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо корекції, педагогічного супроводу та підтримки здоров'я дітей раннього і дошкільного віку засобами фізичних вправ і рухової активності, переконувати в їх доцільності й ефективності.	Практикувати і впроваджувати різноманітні методики корекції, педагогічного супроводу та підтримки здоров'я дітей раннього і дошкільного віку засобами фізичних вправ і рухової активності
КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.	Розуміння природи і психологічних закономірностей розвитку ігрової діяльності в дітей раннього і дошкільного віку; володіння відповідним поняттями для їх позначення.	Володіння методиками організації, педагогічного супроводу та підтримки розвитку в дітей раннього і дошкільного віку ігрової (провідної), художньо-мовленнєвої і художньо-продуктивної (образотворча, музична, театральна) діяльності, здатність виявляти й оцінювати їх ефективність.	Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо розвитку в дітей раннього і дошкільного віку ігрової (провідної), художньо-мовленнєвої і художньо-продуктивної (образотворча, музична, театральна) діяльності, переконувати в їх доцільності й ефективності	Організовувати різноманітні види ігрової діяльності для дітей раннього і дошкільного віку
КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного	Розуміння природи і психологічних закономірностей	Володіння методиками формування, педагогічного	Здатність пояснювати учасникам освітнього	Практикувати і впроваджувати різноманітні методики

<p>віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.</p>	<p>й формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості; володіння відповідними поняттями для їх позначення</p>	<p>супроводу і підтримки у дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя; здатність виявляти і оцінювати їх ефективність.</p>	<p>процесу послідовність обраних дій щодо формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя, переконувати в їх доцільності і ефективності.</p>	<p>вправління дітей раннього і дошкільного віку у навичках здорового способу життя.</p>
<p>КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.</p>	<p>Розуміння природи і психолого-педагогічних закономірностей виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення до осіб з особливими потребами та поваги до них. Знати ознак та шляхів попередження та протидії булінгу, розуміти правильність їх застосування</p>	<p>Володіння методиками педагогічного супроводу та виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення й поваги до інших, та протидії булінгу. Уміти розпізнавати ситуації булінгу (цькування) та вчасно і правильно реагувати на його прояви в освітньому середовищі.</p>	<p>Здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення й поваги до інших, необхідності попередження та протидії булінгу.</p>	<p>Створювати ситуації, що спонукають дітей раннього і дошкільного віку до вияву поваги до інших, організувати різноманітні види робіт з дітьми раннього і дошкільного віку, що спрямовані на попередження та протидію булінгу</p>
<p>КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці</p>	<p>Розуміння теоретичних позицій, наукових підходів і принципів освітнього процесу і непередбачуваних умов праці та здатності</p>	<p>Володіти методами та критеріями оцінки особистісних якостей дошкільника, що пов'язані з можливістю прийняття та вибору</p>	<p>Пояснювати специфіку роботи педагога з вихованцями дошкільного віку на основі виокремлення індивідуальних властивостей особистості та застосування в</p>	<p>Створювати та впроваджувати ситуації, що стимулюють сприйняття дітьми дошкільного віку та їхніми батьками освітньої інформації.</p>

	нести відповідальність за прийняття рішень.	дитиною та її батьками освітньої інформації.	роботі з ними, з батьками освітньої інформації. Здатність використовувати для інформаційного пошуку автоматизовані інформаційно-пошукові системи, бази і банки даних, Internet	Ознайомлювати з новими здобутками колег по роботі.
КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.	Розуміти необхідність знаходження, опрацювання освітньої інформації та застосування її в роботі з дітьми, батьками	Володіти методами та критеріями оцінки особистісних якостей дошкільника, що пов'язані з можливістю прийняття та вибору дитиною та її батьками освітньої інформації.	Пояснювати специфіку роботи педагога з вихованцями дошкільного віку на основі виокремлення індивідуальних властивостей особистості та застосування в роботі з ними, з батьками освітньої інформації. Здатність використовувати для інформаційного пошуку автоматизовані інформаційно-пошукові системи, бази і банки даних, Internet.	Створювати та впроваджувати ситуації, що стимулюють сприйняття дітьми дошкільного віку та їхніми батьками освітньої інформації. Ознайомлювати з новими здобутками колег по роботі.
КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.	Знати особливості комунікативної взаємодії, її спрямованість на перебудову відносин «людина – людина», «людина – ситуація». Бути	Уміти будувати різні види комунікативної взаємодії, застосовуючи необхідні немовні засоби та вирази мовленнєвого етикету.	Здатність взаємодіяти з дітьми, батьками, колегами, опираючись на різні функції комунікації (інформаційна, пізнавальна, експресивна, управлінська),	Брати на себе відповідальність управляти своєю поведінкою і впливати на інших людей в навчально-виховній діяльності та в повсякденному житті,

	здатним до вибору адекватних мовних засобів і породження відповідного мовленнєвого висловлювання.		вдало застосовувати мовленнєві вміння й навички в процесі міжкультурного спілкування з різними категоріями населення.	дотримуючись культури спілкування та мовленнєвого етикету.
--	---	--	---	--

2. Передумови для пропедевтичної педагогічної практики в закладах дошкільної освіти

Опановуючи зазначений перелік компетентностей, студенти мають актуалізувати знання з курсів: «Дошкільна педагогіка», «Загальна педагогіка», «Дитяча психологія», фахові методики.

3. Результати пропедевтичної педагогічної практики в закладах дошкільної освіти

ПРН 1	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього, дошкільного та молодшого шкільного віку.
ПРН 2	Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.
ПРН 3	Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.
ПРН 4	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
ПРН 5	Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
ПРН 6	Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.
ПРН 7	Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.
ПРН 9	Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний освітній простір закладу дошкільної освіти.
ПРН 10	Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.
ПРН 11	Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми

	попередження та протидії йому
ПРН 12	Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
ПРН-13	Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю
ПРН-14	Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.
ПРН-15	Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.
ПРН-16	Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.
ПРН-17	Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.
ПРН-18	Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.
ПРН-19	Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.
ПРН-20	Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.
ПРН-21	Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.
ПРН-22	Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

4. Критерії оцінювання результатів пропедевтичної педагогічної практики в ЗДО

Оцінка за шкалою ECTS	Критерії оцінювання
A 90 – 100	Студент-практикант глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок. Студент подав звітну документацію в повному обсязі й вчасно. Відповідно до встановлених критеріїв документацію з освітньої роботи, дослідницьке завдання з педагогіко-методичної проблематики) оцінено методистом і керівником практики на «відмінно».
B 82 – 89	Студент твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу. Студент подав звітну документацію в повному обсязі та вчасно. Документацію оцінено відповідно на «добре».
C 74 – 81	Студент твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу. Студент подав звітну документацію в повному обсязі та вчасно. Документацію оцінено відповідно на «добре».
D 64 – 73	Студент в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом. Студент подав усю необхідну звітну документацію. Документацію оцінено на «задовільно», або документацію оцінено на «добре», але подано студентом із запізненням.
E 60 – 63	Студент в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом. Студент подав усю необхідну звітну документацію. Документацію оцінено на «задовільно», подано студентом із запізненням.
FX 35 – 59	Студент не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття. Студент подав звітну документацію не в повному обсязі. Документацію оцінено на «незадовільно» або «задовільно», але подано із запізненням.
F 1 – 34	Студент не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття. Необхідну звітну документацію не подано.

5. Засоби діагностики результатів пропедевтичної педагогічної практики в ЗДО

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів практики є: залік, презентації результатів виконаних практичних завдань практики, оцінка самостійної роботи студентів.

Розподіл балів

2-й семестр						
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Розділ 4	Презентація	Оформлення документації і звіт	
10	10	10	10	40	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ЗДО

Вид практики – пропедевтична педагогічна практика в закладах дошкільної освіти.

Студент-практиканти закріплюються за однією базою практики.

Терміни проходження практики – 4 тижні у 2-му семестрі (6 кредитів ECTS).

Навчально-методичне керівництво, проведення та виконання програми практики забезпечує кафедра дошкільної і початкової освіти.

Загальну організацію та контроль за проведенням пропедевтичної педагогічної практики в ЗДО здійснює керівник.

Керівник практики:

- організовує зустріч м студентів з керівниками закладу дошкільної освіти; забезпечує розподіл і закріплення практикантів за віковими групами ЗДО;
- проводить інструктаж з техніки безпеки, охорони праці та контролює умови праці;
- аналізує та оцінює проведені студентом-практикантами заняття та інші форми освітнього процесу (ігрова та трудова діяльність дітей, свята та розваги, режимні процеси тощо);
- перевіряє й аналізує документацію, подану студентом-практикантом після закінчення практики, оцінює роботу;
- бере участь у настановчій конференції, а також нарадах із пропедевтичної педагогічної практики в закладах дошкільної освіти;
- за результатами практики складає звіт і подає його у відділ практики.

Студент-практикант зобов'язаний:

- до початку практики: своєчасно пройти медичний огляд; взяти участь у настановчій конференції; ознайомитися з вимогами до оформлення всіх необхідних документів і з'ясувати терміни їх здачі; пройти інструктаж техніки безпеки та охорони праці, виробничої санітарії;
- під час проходження практики: своєчасно прибути на місце проходження пропедевтичної педагогічної практики в ЗДО; скласти індивідуальний план роботи протягом перших 2–3 днів практики; виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників, у повному обсязі; дотримуватись правил техніки безпеки, охорони праці та виробничої санітарії; нести відповідальність за виконану роботу;
- після завершення практики: здати звітну документацію керівнику практики для перевірки.

6. Програма пропедевтичної педагогічної практики в закладах дошкільної освіти

6.1. Інформаційний зміст пропедевтичної педагогічної практики в закладах дошкільної освіти на 2 семестр (4 тижні)

Розділ 1. Спостереження й аналіз діяльності різних типів закладів дошкільної освіти.

Екскурсія в ДНЗ загального розвитку. Ознайомлення з ЗДО загального розвитку: матеріально-технічний стан та розвивальне середовище; кадрове забезпечення, їх функціональні обов'язки. Ознайомлення з організацією навчально-виховного процесу. Визначення основних напрямів та завдань роботи ЗДО. Зустріч з практичним психологом ЗДО: особливості його діяльності, ознайомлення з кабінетом психолога, програмно-методичним забезпеченням.

Екскурсія в навчально-виховний комплекс. Ознайомлення з навчально-виховним комплексом «загальноосвітня школа І ступеня дошкільний навчальний заклад». Особливості функціонування даного типу навчального закладу. Знайомство зі специфікою організації навчально-виховного процесу. Забезпечення наступності між дошкільною і початковою освітою.

Розділ 2. Спостереження й аналіз роботи вихователя-наставника.

Знайомство з закладом дошкільної освіти – базою практики: адміністрація закладу дошкільної освіти, тип закладу, комплектація груп, приміщення, їх обладнання. Знайомство з віковою групою: співробітниками, дітьми, середовищем. Режим дня вікової групи, аналіз його дотримання. Знайомство з розподілом обов'язків між вихователем та помічником вихователя (в І та ІІ зміну). Вивчення особливостей взаємодії вихователя з дітьми. Виготовлення наочного посібника або дидактичної гри для дітей. Ознайомлення із забезпеченням вихователем життєдіяльності дітей за сферою «Природа». Ознайомлення із забезпеченням вихователем життєдіяльності дітей за сферою «Культура». Ознайомлення із забезпеченням вихователем життєдіяльності дітей за сферою «Люди». Ознайомлення із забезпеченням вихователем життєдіяльності дітей за сферою «Я сам».

Розділ 3. Педагогічний колектив, медичний та обслуговуючий персонал, їх функціональні обов'язки.

Ознайомитися з посадовими обов'язками завідувача закладу дошкільної освіти, зі специфікою його роботи. Ознайомитися з посадовими обов'язками методиста закладу дошкільної освіти переліком його

функціональних обов'язків. Ознайомитися з роботою практичного психолога, музичного керівника. Ознайомитися з роботою обслуговуючого персоналу. Ознайомитися з системою роботи закладу дошкільної освіти з батьками вихованців.

Розділ 4. Контроль за виконання програми практики студентами.

Оформити щоденник спостережень. Індивідуальний план пропедевтичної педагогічної практики. Зразок виготовленої до заняття наочності. Написати педагогічні роздуми «Діти – майбутнє нації». Звіт про проходження педагогічної практики.

Відзначте ваше враження від створення освітнього середовища для виховання і навчання дітей дошкільного віку (на аркушах формату А 4). Підготувати колективну медіа-презентацію про заклад дошкільної освіти про своє перебування на практиці (відобразити своє враження від даного виду практики, виконання завдань практики).

Звітна документація з пропедевтичної педагогічної практики у закладах дошкільної освіти

Основна документація

1. Титульна сторінка.
2. Щоденник педагогічної практики.
3. Розгорнутий звіт про проходження практики.
4. Характеристика на студента-практиканта від ЗДО.
5. Атестаційний лист.

Додаткова документація

1. Робочий зошит педагогічної практики.
2. Спостереження занять, проведених вихователем.
3. Підбірка ігрової діяльності для дітей всіх вікових груп.
4. Конспекти різних режимних процесів (спостереження, праця в природі, робота в куточку природи, ігрова діяльність та ін.) по 2 кожного.
5. Рекомендації до проведення ігрової діяльності / або спостереження / або формування культури поведінки у дітей / або формування гігієнічних навичок тощо.

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Базовий компонент дошкільної освіти України (2012) <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>.
2. Богуш А. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови: Підручник. К.: Вища шк., 2007. 542 с.
3. Богуш А., Гавриш Н. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі. Підручник для ВНЗ. К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. 408 с.
4. Богуш А., Гавриш Н., Котик Н. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах. Підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти. К.: Видавничий Дім «Слово», 2006. 304 с.
5. Гаращенко Л. Заняття з фізичної культури ігрового типу для дітей дошкільного віку. К.: НФВ «Славутич- Дельфін», 2008. 124 с.
6. Горопаха Н.М. Поніманська Т.І. Педагогічна практика за вимогами кредитномодульної системи. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Дошкільна освіта». К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. 280 с.
7. Дитина: Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років (3-тє видання, доопрацьоване і доповнене). К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 492 с.
8. Комісарик М., Чуйко Г. Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: підручник. Чернівці: Книхи-XXI, 2013. 484 с.
9. Лист МОН «Щодо організації роботи закладів дошкільної освіти під час карантину» (№ 1/9-219 від 23.04.2020 року) <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/73270/>.
10. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти. Навчально-методичний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 320 с.
11. Перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання рекомендованого МОН <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita>
12. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: «Академвидав», 2004. 456 с.

Інформаційні ресурси:

1. www.mon.gov.ua – Міністерство освіти і науки України
2. www.liga.net – Законодавство, новини, договори
3. <http://www.intel.com/cd/corporate/education/emea/ukr/index.htm> – Сайт Intel® у сфері освіти
4. <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita> – МОН Дошкільна освіта
5. <https://library.udpu.edu.ua/> - бібліотека університету.
6. Закон України «Про дошкільну освіту» (№2628-III, із змінами від 1 січня 2009 р.) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>.

7. Програми розвитку дітей. Доступ через: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>.
8. Закон України «Про дошкільну освіту» № 2628-III від 11.07.2001. Доступ через: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>.
9. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р. Доступ через: <http://osvita.ua/legislation/law/2231/>
10. Концепція «Нова українська школа». 2016. Доступ через: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
11. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОРМ Фенікс В.Б., 2020. 44 с. Доступ через: <https://drive.google.com/file/d/12ta1d3vfwTtFhITpMTcJ-NO3SISU47Gd/view>
12. Лист МОН України від 30 липня 2020 року № 1/9-411 «Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти у 2020/2021 навчальному році». Доступ через: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-diyalnosti-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-u-20202021-navchalnomu-roci>

Спеціалізовані електронні адреси, які висвітлюють проблеми організації діяльності закладів дошкільної освіти

1. Сайт Міністерства освіти і науки України <http://mon.gov.ua>
2. Сайт МОН, сторінка «Дошкільна освіта дітей з особливими потребами» <http://mon.gov.ua/ua/activity/education/6917/>
3. Сайт інститут інноваційних технологій та змісту освіти України <http://iitzo.gov.ua>
4. Сайт корисних методичних матеріалів для педагогів <http://metodportal.net>
5. Освітній портал України www.pedpresa.com
6. Портал освітян України напряму «МЦФЕР:Освіта» www.pedrada.com.ua/
7. Типове положення про методичний кабінет дошкільного навчального закладу Наказ № 1070 від 09.11.2010 р. <http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/10413/>
8. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 1352 від 30.11.2012) <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0946-00>
9. Про організацію додаткових освітніх послуг у дошкільних навчальних закладах <http://www.google.com.ua/url?url=http://www.mon.gov.ua>
10. Типова інструкція з діловодства у загальноосвітніх навчальних закладах усіх типів і форм власності від 28.02.13 № 1/9-152 http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36933/

11. Інструктивно-методичні рекомендації «Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільному навчальному закладі»
<http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/9091/>
12. Інструктивно-методичні рекомендації Міністерства освіти і науки України: Лист Міністерства № 1/9-891 від 19.12.13 «Щодо атестації педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів, які працюють не за фахом».